

Ár 2015, föstudaginn 21. ágúst, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Oddur Ólason.

Fyrir er tekið **mál nr. 16/2015**:

A
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru A, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 3. mars 2015, með kvörtun sóknaraðila, dags. 1. mars 2015. Með tölvupósti nefndarinnar, dags. 5. mars 2015, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 24. apríl 2015. Var bréfið sent sóknaraðila 27. apríl 2015 með tölvupósti nefndarinnar, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir sóknaraðila bárust með bréfi, dags. 15. maí 2015.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 21. ágúst 2015.

II.

Málsatvik.

22. maí 2006 undirritaði sóknaraðili tryggingarbréf þar sem jörðin B, var sett að veði til tryggingar öllum skuldum sóknaraðila við varnaraðila, að fjárhæð 30.000.000 kr. Gerð var skilmálabreyting á bréfinu 14. desember 2006 þess efnis að jörðin C, skyldi einnig sett að veði til tryggingar skuldbindingum sóknaraðila við varnaraðila.

Varnaraðili og sóknaraðili gerðu með sér lánasamning 1. desember 2006. Lánsfjárhæðin var JPY 52.000.000, með LIBOR vöxtum með viðbættu vaxtaálagi 3%, og skyldi greiðast á 40 árum með mánaðarlegum afborgunum. Hinn 4. júní 2009 var gerð skilmálabreyting á samningnum þess efnis að nýr höfuðstóll lánasamningsins yrði JPY 49.974.288, sem skyldi greiða mánaðarlega á 450 gjalddögum, í fyrsta skipti 5. október 2010, en vextir skyldu reiknast frá 5. maí 2009. Greiðslur samkvæmt umræddum lánasamningi hafa verið í vanskilum hjá sóknaraðila síðan 5. október 2010. Með bréfi, dags. 6. júní 2013, var sóknaraðila tilkynnt að með hliðsjón af nokkrum dómafordæmum Hæstaréttar teldi varnaraðili ljóst að lánasamningur aðila væri löglegt lán í erlendri mynt og því væri endurútreiknings ekki að vænta.

2. mars var 2015 var krafa varnaraðila um gjaldþrotaskipti á búi sóknaraðila birt fyrir sóknaraðila og hinn 4. mars 2015 var þingfest sérstakt ágreiningsmál í Héraðsdómi Reykjavíkur. Krafa varnaraðila um gjaldþrotaskipti grundvallaðist á árangurslausu

fjárnámi sem gert hafði verið hjá sóknaraðila. Sóknaraðili tók til varna í málinu og skilaði greinargerð þar sem því var m.a. haldið fram að ágreiningur væri milli aðila um lögmæti umrædds lánasamnings og vísað til þess að málið væri til úrlausnar hjá úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Í greinargerð varnaraðila í héraðsdómsmálinu var þessum málsástæðum sóknaraðila hafnað og færð rök fyrir því að um sé að ræða lögmætt lán í erlendum gjaldmiðli.

III.

Umkvörtunarefni.

Kröfugerð sóknaraðila hljóðar svo: „Óskað er eftir að fá leiðréttingu/endurútreikning á ólöglegum gengistryggðum lánasamningi X sem A.“

Í dálk nefndur „Kvörtun“ segir að kvartað sé yfir „að lánið sé talið löglegt af bankanum“ og „að tryggingarbréf til tryggingar láninu skuli vera bundið nvt“.

Hvað varðar frávísunarkröfu varnaraðila bendir sóknaraðili á að í niðurlagi greinargerðar varnaraðila í máli sem nú sé til meðferðar fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur segi m.a.: „...að auk þess sem hér er ekki skorið úr um fjárhæð peningakröfu, heldur það hvort fallist verði á kröfu um gjaldþrotaskipti á búi varnaraðila“. Það sé þannig rangt sem haldið sé fram af varnaraðila að verið sé að skera úr um lögmæti hins umdeilda lánasamnings í máli því sem sé til úrlausnar í Héraðsdómi Reykjavíkur.

Sóknaraðili telur varnaraðila leggja mikið kapp á það að knýja sóknaraðila í gjaldþrot án þess að efnisleg niðurstaða fái á ágreiningsmál aðila, m.a. um það hvort hinn umdeildi lánasamningur sé lögmætt erlent lán eða ólöglegt gengistryggt lán.

Sóknaraðili andmælir því ákveðið að kvörtunin sé vanreifuð. Kvörtunina verði að skoða í því ljósi að forsvarsmáður félagsins sem hafi lagt fram kvörtunina sé ólöglaerður, auk þess sem hann hafi boðið fram frekari gögn ef þörf væri á. Efnislega fjalli mál þetta um að fá úrlausn Úrskurðarnefndarinnar um það hvort hinn umdeildi lánssamningur sé lögmætt erlendur lánssamningur/lán eða samningur um ólöglegt gengistryggt lán. Telur sóknaraðili að af niðurlagi bréfs varnaraðila verði ekki ráðið að nokkur vafi sé um það hvert álitaefnið í málinu sé.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kvörtun sóknaraðila verði vísað frá úrskurðarnefndinni, en til vara að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili byggir kröfu sína um frávísun málsins á því að nú sé til meðferðar hjá Héraðsdómi Reykjavíkur ágreiningsmál milli varnaraðila og sóknaraðila þar sem m.a. sé tekist á um lögmæti framangreinds lánasamnings, dags. 1. desember 2006. Varnaraðili vísar til þess að samkvæmt d-lið 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, dags. 8. júní 2000, fjalli nefndin ekki um ágreiningsmál sem séu til meðferðar almennra dómstóla. Af þessu leiði að vísa verði kvörtun sóknaraðila frá úrskurðarnefndinni.

Þá er krafa varnaraðila um frávísun einnig á því byggð að kvörtun sóknaraðila sé vanreifuð, enda sé ördugt að átta sig á efni kvörtunar sóknaraðila auk þess sem lítinn sem engan rökstuðning hafi verið að finna fyrir kröfum sóknaraðila. Þannig sé t.a.m. erfitt að átta sig á þýðingu þess að tryggingarbréfið til tryggingar skuli vera bundið vísitölu neysluverðs. Í þessu samhengi vísar varnaraðili til e-liðar 6. gr. samþykktu úrskurðarnefndarinnar þar sem fram komi að nefndin fjalli ekki um mál sem séu það óljós, illa upplýst eða kröfur aðila svo óskýrar að þau séu ekki tæk til úrskurðar.

Varakröfu sína um að kröfum sóknaraðila verði hafnað byggir varnaraðili á að ljóst sé af efni umrædds lánsamnings og dómafordæmum Hæstaréttar, einkum í málum nr. 551/2011, nr. 524/2011, nr. 332/2012 og 757/2012, að um sé að ræða lögmætt lán í erlendum gjaldmiðli, en ekki ólögmætt gengistryggt lán. Í því samhengi vísar varnaraðili til heitis samningsins sem er „*lánasamningur í erlendum mynteiningum*“, tilgreiningar lánsfjárhæðar sem er „*JPY 52.000.000*“ og umsaminna vaxtakjara sem eru „*LIBOR vextir fyrir viðkomandi gjaldmiðil að viðbættu 3% vaxtaálagi*“.

Þá bendir varnaraðili á að sá liður kvörtunar sóknaraðila er lúti að því að tryggingarbréfið til tryggingar láninu hafi verið bundið vísitölu neysliverðs hafi enga þýðingu við mat á því hvort umræddur lánasamningur sé lögmætt erlent lán eða ólögmætt gengistryggt lán. Í ljósi kröfugerðar sóknaraðila, sem feli í sér ósk um leiðréttingu/endurútreikning á lánasamningnum, hafi það enga þýðingu við úrlausn þessa máls að tryggingarbréfið að baki láninu hafi verið bundið vísitölu neysliverðs.

Af framangreindu telur varnaraðili að ef ekki verði fallist á kröfu varnaraðila um frávisun kvörtunar sóknaraðila frá úrskurðarnefndinni, verði að hafna kröfum sóknaraðila um leiðréttingu/endurútreikning á lánasamningi aðila, dags. 1. desember 2006.

V.

Niðurstaða.

Undir liðnum kröfur á kvörtunareyðublaði sóknaraðila til nefndarinnar kemur eftirfarandi fram: „*Óskað er eftir að fá leiðréttingu/endurútreikning á ólöglegum gengistryggðum lánasamningi X sem A.*“ Undir liðnum kvörtun segir að kvartað sé yfir „*að lánið sé talið löglegt af bankanum*“ og „*að tryggingarbréf til tryggingar láninu skuli vera bundið nvt*“. Ekki er fallist á kröfu varnaraðila um frávisun á grundvelli e-liðar 6. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, enda verður lesið úr kröfu sóknaraðila að hann krefjist viðurkenningar á því að umrætt lán sé ólögmætt gengistryggt lán og að lánið verði leiðrétt í samræmi við það. Er málið því ekki svo óljóst, illa upplýst og kröfur aðila svo óskýrar að málið sé ekki tækt til úrskurðar.

Varnaraðili krefst einnig frávisunar á grundvelli d-liðar 6. gr. samþykktanna þar sem að ágreiningsmálið sé til meðferðar Héraðsdóms Reykjavíkur. Um efni umrædds dómsmáls hafa verið lagðar fram greinargerðir aðila. Af þeim er ljóst að hvor aðili byggir í því máli á sínum skilningi á því hvernig eigi að gera upp fjárskuldbindingar sóknaraðila við varnaraðila, þótt í málinu sé einnig tekist á um hvort um þann ágreining verði yfirleitt fjallað af réttarfarsástæðum. Með því úrræði sem felst í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki er viðskiptamönnum þeirra opnuð leið til að gera út um ágreining við þau utan réttar og án þess kostnaðar sem fylgir því að reka dómsmál. Með d-lið 6. gr. samþykktar nefndarinnar er hins vegar tekið af skarið um að nefndin fjallar ekki um ágreiningsmál sem eru til meðferðar almennra dómstóla eða gerðardóms.

Í 2. mgr. 19. gr. a laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki kemur fram að nefndin kveður upp rökstudda úrskurði og verður þeim ekki skotið til stjórnvalda, en í ákvæðinu er jafnframt kveðið afdráttarlaust á um að aðilum máls sé heimilt að leggja ágreining sinn fyrir dómstóla með venjubundnum hætti.

Af ofangreindum ákvæðum verður ekki önnur ályktun dregin en sú, að útilokað sé fyrir nefndina að fjalla um sakarefni sem jafnframt er til umfjöllunar fyrir héraðsdómi. Er því óhjákvæmilegt að vísa máli þessu frá að svo stöddu, en mögulegt virðist að það verði lagt fyrir á nýjan leik fari svo að umræddu dómsmáli ljúki án þess að gert sé út um sakarefni það sem lagt hefur verið fyrir nefndina.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila, A, á hendur varnaraðila, F, er vísað frá að svo stöddu.

Reykjavík, 21. ágúst 2015.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Oddur Ólason